

ODAÁT

Nem hiszem, hogy odaát meglelek
valakit is azokból, akikért
testem és lelkem nem bánta, hogy élt.

De annyi boldogságot, örömet
vesztettem velük, akik már odaát
vannak, akárhol, és itt a világ
nélkülük annyival kegyetlenebb,

hogy lassan kezdek mégis oda vágyni,
ahol ők vannak, akárhol, akármi
formában, kiket ideát szerettem

s azt kezdem hinni, hogy bármilyen alakban
az az odatünt boldogság is megvan –
ha emléke oly örök a szívemben!

Illyés Gyula: Nem hiszem...

szállóigévé lett szavai szerint „a szívnek is megvannak a maga érvei”, és ezek az érvek nem a póre logika rendjéből, hanem egy másiktól, a szeretet rendjéből származnak.

A költemény mindössze két mondat, nemcsak gondolatilag, nyelvilag is nagyon tiszta, világos, logikus szerkezetű: nem hiszem – de... Illyés nem hisz a túlvilágban, nem tudja elhinni, hogy „odaát” megtalálja meghalt szeretteit. Ez a tézis. És a 4. sorban jön a nagy „de”, arról, hogy miért kell mégis léteznie annak, amiben oly kitartóan nem hisz. Mert a szerettei társaságában megélt boldogság emléke olyannyira megmaradt és örök a szívében, hogy e boldogság tárgyainak is öröknek kell lenniük valamiképpen. A sors vagy talán Isten az embernek megadta a szeretet képességét és azokat, akiket szerethet, családot, barátokat, társakat – csak azért, hogy a halálban a viszontlátás reménye nélkül, végleg elszakadjon tőlük? Lehetetlen. Hogy a halálban hirtelen úgy eltűnjenek ezek a szeretetkötelékek, mintha sose lettek volna? Képtelenség. Az ember persze semmi egzakt dolgot nem tudhat az odaatról, erről az egészen más világról, amelyről a Szentírás is csak képekben, hasonlatokban, szimbólumokban képes beszélni. Csakhogy ez az értelemnek kevés, éppen ezért nem hisz benne a szenvedélyes értelemkereső költő. Tele is van a vers határozatlan névmásokkal: „akárhol, akármi formában”, „bármilyen alakban”. Mégis. Az ember majdani feltámadása mellett az évszázadok során át felhozott rengeteg érv között ez a legerősebb, kivédhetetlen, a szeretet érve. A szeretetét, amelyben ott van a halhatatlanság vágya. ♦

♦ Illyés Gyula (1902–1981) költő, regény- és drámaíró, az 1960-as és 1970-es évek elismert poétafejedelme a Nyugat második nemzedékéhez tartozott. Sok nyugatos társához hasonlóan egész felnőtt életében, különösen időskorában küzdött a hitért és a hit ellen – egyszerre. Amikor egy interjúban erről, a hitről kérdezték, így válaszolt: „Istenkeresés? Nem: értelemkeresés. Minden élet értelmének, titkának a fejtegetése. (...) Kész vagyok Isten befogadására is, mint a dolgok végső értelmének, az egész teremtés befejező aktusának a befogadására, de tudjam, értsem, igazoljam a magam számára.” Ám már ekkor sejti, hogy éppen ez, önnön értelmének gőgje lehet az akadály ebben a keresésben, mert Blaise Pascal

Hieronymus Bosch (15. század): A gyönyörök kertje – részlet a középső panelből. Olajfesték, vászon, 205,5 × 384,9 cm

SZÖVEG –
GRECSÓ KRISZTIÁN

ILLUSZTRÁCIÓ –
BALASSA NIKOLETTA

A CIKK TÁMOGATÓJA:

AGRÁRMINISZTERIUM

Félúton a Vangel tanya felé

♦ A lovaskocsi lépésben cammog, a lovak néha szinte megállnak, olyankor a gazda a gyepelőért nyúl, de még hozzá se ér, a lovak lépnek párat. Szórakoznak vele, de az öreg hagyja. Nem sietnek sehová, ismételgeti, ez a szabadszombat (a Hámán Kató szocialista brigád nagylelkű följánlása) erre van szánva. Ha hamarabb végeznek, ne adj' Isten még kapnak újabb feladatot.

– Kinek köll az?

Sanyika bólogat, ezt már érti, senkinek se köll. Behozzák a cefrés hordókat a Vangel tanya mellől, amit most úgy kell mondani, Gorkij téesz, B-épület, és mire beérnek vele, más önkéntes munkát már sajnos nem tudnak felajánlani.

Alig néhány felhőcáfat inog az égen, riadozik az őszi nap, de van még némi ereje. Sanyika évek múlva is úgy emlékszik, ő már egészen hamar meglátta, és sokáig nézte, bámulta, sőt, többször Dezsőfi Károlyra pillantott kérdőn, látja-e ő is a letaposott csapást, ami az árok felé vezet. És az árokban azt a ballonkabátos hátat. Károly gazda úgy tett, mintha nem érezné a gyerek pillantását, és persze, lehet, hogy tényleg nem vette észre, elbóbiskolt vagy bambult, de a legvalószínűbb, hogy úgy tett, mintha nem érezné magán a kérdő tekintetet. Nyilván nem tudta, mit csináljon, várta, merre fordulnak a dolgok. Kibírhatatlanul vontatott volt a tempó. A lovak is arra tekintettek pedig, a ló kíváncsi állat,

meg-megrázták magukat, a jobboldali, az árok felől húzó nyerített is.

Sanyika nem akarta elhinni, hogy egyszerűen elmennek mellette. Képtelenül közel, nevetségesen komótosan. Nem lehetett máshová nézni. Csak a kabátra. A test feje lóghatott, mert az nem látszott, csak a természetes, gyűrött ballon barnállott. Elnémult az őszi határ, mintha a varjak is félték volna károgni, csönd lett, csak az araszoló kocsi tengelye nyikordult ritkán. Nem akart elmúlni az egész, nem bírt. A kabát eltűnt a fiú látóteréből, de oldalról még mindig érzékelte.

Ahogy túlhaladtak rajta, Sanyika még jobban megdermedt. Szorította a saját térdét, nem mert semerre nézni, csak ült, mint feleltetés előtt, vagy mint akinek folyton a hátára sóznak, hogy görbe. Megkerültek a varjak, belobbant a kárognás, és gyakorolni kezdtek megint rajban a fecskék.

– Sanyika!

A fiú nem fordult az öreg felé, de a válla rezzenése jelezte, hallja.

– Sanyika!

Egyszerűen nem bírt Károly gazda felé fordulni.

– Sanyika!

Most nézett oda.

– Az nem Földi elvtárs volt?

Megrántotta a vállát.

– Ember lehetett – felelte.

Dezsőfi Károly elmosolyodott.

– Éles eszed van, fiam, még sokra viheted.

Megfordultak az árok és a mélyszántás szegélyezte keskeny földúton. Jóval hamarabb lett volna leszállni és azt a néhány métert visszasétálni, semmi értelme nem volt a komplikált és hosszadalmas manővernek, de Sanyika megint érezte, jobb, ha nem szól, abból nem lehet baj. A lovak erőlködtek, megtolták farból az ipszilon-kanycart. Visszafelé azt a néhány lépést szinte már nem is húzták, egy pillanat alatt az árokban fekvő alakhoz értek. Az állatok maguktól megálltak, tudták, hová jöttek.

Dezsőfi Károly köhintett egyet, és úgy fészkelődött, hogy nyikorogjon az elhanyagolt kocsi. Recsegett a bak, nyöszörögött a kocsirúd, az egész alkotmány. Sanyika oldalra nézett, a hangzavar dacára Dezsőfi Károly még a helyén ült, csak most kezdett el, kelletlenül, mintha emberesen fájna, leereszkeszteni. Jajgatott, morgott, nyöngött. Ahogy tett az árok felé egy lépést, visszanézett a gyerekekre. Sanyika lepattant egy ugrásból, és mindjárt az öreg mellé pördült. Úgy léptek, együtt, mintha táncolnának. Ritmusra. Lassú ütemű, kimért tánc volt ez, közben Dezsőfi Károly krárogott, hörgött, köhécselt. Az árokban fekvő kabát alá néha be-bekapott a szél, ők ilyenkor ijedten megtorpantak, de az alak nem mozdult.

Sanyika elvétette a lépést, előrébb került, mint a gazda. Az öreg csak a kezével mutatta, mintha jószág-nak tenné, hoci, ő megy elől. A fiú visszaaraszolt. Károly gazda gumicsizmája alatt harsogott a lapulevél, az öreg

egyre szaporábban vette a levegőt, nagyot sóhajtott. Leereszkesedett az árokba, és mielőtt a testhez nyúlt volna, visszanézett a fiúra. Sanyika ösztönösen bólintott. A gazda is, mintha visszaköszönt volna, mintha indulna valahová.

Megfogta az árokban fekvő testet, a válla alá nyúlt és félig megfordította. A férfi hajolajtól összeállt haja egy tömbben leesett az arcára: mint valami félig leszakadt paróka. Borotvált arcán elkenődött a pálinkaszagú hánnyás. Dezsőfi Károly köhintett, aztán teljesen máshogyan, mintha ahogy eddig a gyerekekkel beszélt, alázatos, fölszorult hangon azt kérdezte az ájult részeg téeszelnőktől:

– Földi elvtárs, miért vagy te az árokban? ♦

A tanya az Alföld egyedülállóan tipikus vidékies településformájának tekinthető településképződmény, az Alföld szétszórt, magányos telepeit jelentette, amelyek többnyire a gazdálkodás központjai és a lábasjóság telelőhelyei voltak. A tanya kialakulásában a mezőgazdaság játszott az alapvető szerepet. A tanya a XIV–XV. században vette fel tartozéktelepülés jellegét, a mezőváros sajátosságaként. Gazdaságuk fellendülése a XIX. század végén és a XX. század elején zajlott.

A hungarikumról bővebben:

<https://kepmas.hu/hungarikum-sorozat>

SZÖVEG –
AYHAN GÖKGHAN

”

MINDEGYIKÜNK VALAMILYEN KÜLDETÉSSEL JÖTT EBBE A VILÁGBA

A számos elismerésben részesült és a tanításban elhivatott **Lakatos György** hegedűművésszel pályakezdéséről, a tanításban betöltött szerepéről és a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson bemutatott, egyedülálló, a cigányság kultúrájához kötődő zenei kompozícióról beszélgettünk.

- ◆ – **Zenészcsaládból származol, a családotban kiváló muzikusok voltak. Egyértelmű volt, hogy ezen a pályán indulsz el?**
 - Nem volt magától értetődő, noha édesapám az egyik legkiválóbb primás volt, a Gellért Szállótól a Hiltonon át a Gundel étteremig számos legendás helyen játszott itthon és külföldön egyaránt, édesanyám pedig zongoraművész. A Kossuth-díjas **Hernádi Lajos** tanította a Zeneakadémián, **Kodály Zoltán** felvételiztette. Mindketten tudták, milyen lemondást követel az embertől ez a szép hivatás. Szüleim minden kulturális eseményre nyitottak voltak, rendszeresen jártunk színházba, moziba, koncertekre, otthon állandóan szólt valamilyen zene, a népzene-től kezdve a jazzen át szinte mindent hallgattunk. A klasszikus zene, a komolyzene közvetítette hangzásvilág mégis magával ragadott. Hamar tudomásul vettem, hogy tartogat a hivatás buktatókat. Ott áll a pódiumon az előadóművész, és akárhogy szeretné a legjobb formáját nyújtani, nem biztos, hogy a közönség vagy a szakma úgy ítéli meg, hogy mindent beleadott. Az előadóművészetben, az egyéb művészeti ágakhoz hasonlóan, az eredmény és a siker soha nem objektív megítélés alá esik, noha az igazán nagy művészek a klasszikus zene határain belül megteremtik a saját hangjukat. Engem ez nem tántorított el, sőt kifejezetten motivált, hogy kitartsak mellette. Kilencéves korom körül kezdtem el hegedülni, majd 13 éves koromban felvételt nyertem a Zeneakadémia különleges tehetségek osztályába. Onnantól nem volt kérdés, melyik úton indulok el.

Kép: facebook.com/Lakatos György

– A szólókarrier mellett hosszú ideje visszatérő tanár vagy a Snétberger Zenei Tehetség Központban.

– Snétberger Ferenc hegedűtanárt kerestem, és rám esett a választása. Több mint 10 éve tanítok itt, nagyon szeretem. Nem tagadom meg a cigány származásomat, abszolút tudom, hogyan találhatom meg az ottani fiatalokkal a közös, munkához szükséges hangot. Akkor és ott is a segítőkészség állt tanításom középpontjában, az utak megtalálásának egyengetése, a gyerekek támogatása és bátorítása.

Azt gondolom, hogy az évtizedekig űzött porzosz tanítási mód mára a múltté, egyszerűen nem alkalmazható a mai fiataloknál, inkább a nevelői attitűd dominál. Tapasztalatom, hogy a túlfegyelmézést a fiatalok nem minden esetben szeretik. Ha úgy közeledsz hozzájuk, hogy figyelsz rájuk, a lelki életükre, egyéni problémáikra, olyan dolgokra jöhetsz rá, amik a későbbiekben hozzátehetnek a játékukhoz. A tanítási módszerem emberközpontú, és szerintem ez a legfontosabb.

– Sokak szerint hit nélkül lehet élni, de nem érdemes. A te ajtódon mikor kopogtatott Isten?

– Az én életemben a római katolikus valláson keresztül kisgyerekkorom óta jelen van. Sok esetben megéreztem a Jóisten jelenlétét, jártam hittanra, rendszeresen olvastam a Bibliát, arra törekedtem, hogy az ott tanultakat beintegráljam az életembe, ne csak olyan legyek, aki vasárnap elmegy a templomba, hanem ténylegesen az élet különböző területein megfelelek a vallás elvárta kritériumoknak. 2001-ben az a szerencsés helyzet állt elő, hogy szent II. János Pál pápa audienciában részesített. A hozzá hasonlóan nagy tudással rendelkező, komoly mélységgel megáldott emberekkel való találkozásokból rengeteg erőt meríték.

– A most szeptemberi Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmából nem akármilyen feladat talált meg.

– Dr. Erdő Péter bíboros atyával tulajdonképpen a beiktatása óta jó kapcsolatot ápol a családom, sok, egyház szervezte eseményen vettünk részt, akár úgy, hogy koncertet adtunk. Az egyik ilyen alkalommal, 2018-ban a Szent István-bazilikában mondta bíboros úr, hogy lefordították a Bibliát cigány nyelvre, és az az ötlete támadt, hogy a 2020-ra tervezett világeseményen ezzel valamit kezdeni kellene, és arra kért, gondolkodjam rajta. Arra az elhatározásra jutottam, hogy megkérem

az egyik növendékemet, Oláh Patrik Gergelyt, hogy a lefordított misetételeket zenésítse meg, egyszerűen a húszperces darab a katolikus mise tétélei szerint épül fel. Ezt az egész kompozíciót klasszikus zenei köntösbe kellett öltöztetnie. Az is nagy hangsúlyt kapott természetesen, hogy ne feledkezzünk meg az európai kisebbségek zenéjéről. Az volt az elképzelésünk, hogy ez olyan motívumok kapcsán jelenjen meg a zenében, hogy aki meghallja, beazonosíthassa, hogy melyik népcsoport kultúrájához kötődik.

Megtiszteltetés, hogy az egésznek én lettem a művészeti koordinátora. Az előadáshoz a Nemzeti Filmharmonikus Zenekart, a budapesti ferences templomban megismert, Kecskés Mónika vezette kórust, a műfajában elsöprű erejű Szőke Nikolettát és a nagy népszerűségnek örvendő Takács Nikolast kértem fel, a karmesteri pálcá Alpaslan Ertüingalp kezében volt. A műben kiemelt szerepe van a cimbalomnak, amit Farkas Rózsa Liszt-díjas előadóművésznünk szólaltat meg.

Hiszek abban, hogy a zene olyan kifejező eszköz, amellyel egy embert a szívéen keresztül el tudunk érni.

– Mit tudhat meg a darabon keresztül a cigányságról a nem cigány közösség, és te mit tudtál meg a cigányságról?

– A széles skálán mozgó zenei elemeket ismerhetik meg, mint például a fülbemászó dallam, az érzelemben gazdag zenei motívumok vagy az egyéni ritmusvilág. Jelen van még egyfajta szabadság iránti vágy, amely jellemzi a cigányság zenéjét. Egy népcsoport zenéjén át maga az ember ismerhető meg. Itt sok olyan ismert dallam kapott klasszikus zenei aláfestést, amely eddig ilyen formátumban nem szólalt meg.

Elsősorban azt szeretném, ha elgondolkodnának az emberek azon, hogy egyformák és egyek vagyunk, nem számít, ki honnan jött vagy hova tartozik, mindegyikünk valamilyen küldetéssel jött ebbe a világba, és ha ezt sikerül megtalálnunk, mélységesen hálásak lehetünk, és majdan elégedetten távozhatunk.

– Te mindig tudod, hogy mi a célod?

– Mindenekelőtt az, hogy az embereket a hegedűjátékkal, a tanítással a belső világomba kalauzoljam el. Olyan élményt szeretnék adni, amit a befogadó élete egy-egy kritikus pillanatában felidézhet, és lelkileg táplálhatja őt. Véleményem szerint erre való a zene, az előadóművész másodlagos, a zene áll mindennek felett. ♦

EIFFEL

EIFFEL MŰHELYHÁZ
EIFFEL ART STUDIOS

MŰVÉSZET. MESTERSÉG. MEGÚJULÁS.

CSER KRISZTIÁN operanémetes

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

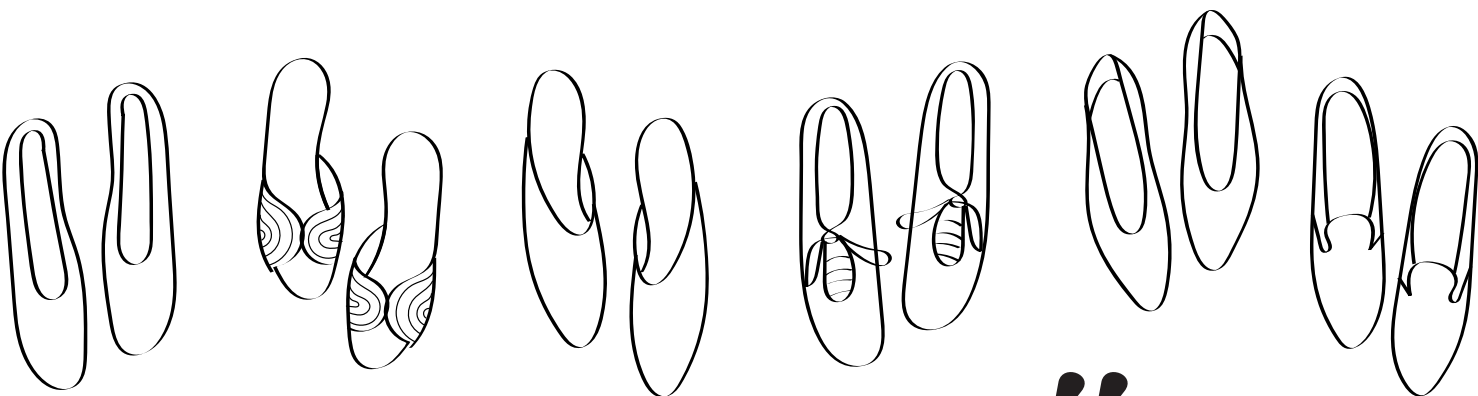

AZ OPERA ÚJ MŰVÉSZETI KÖZPONTJA
1101 BUDAPEST, KÖBÁNYAI ÚT 30.

SZÖVEG –
FÜTŐ ISTVÁN

SOROZAT –
LEZSER

A CIPŐ

◆ Az utóbbi években az a szokás alakult ki, hogy az emberek kiteszik a kapu elé azokat a holmikat, amelyekre már nincs szükségük. Bárki elviheti ezeket. Jellemzően táskák, cipők, ruhaneműk, gyerekjátékok, néha valami enni való is.

Ezeknek nincsen kialakított helyük, sokszor a kuka vagy a szelektív gyűjtők tetejére kerülnek, olykor felakasztják a kerítésekre, vagy a beton villanyoszlopok ovális részébe teszik.

Különösen a – csak úgy, magukban kirakott – cipők érdekesek. Valahogy az az érzése támad az embernek, mintha épp akkor léptek volna ki belőlük. Mintha csak épp levették volna valamiért. De vajon miért? Olyan rend van a kertben vagy a lépcsőházban, hogy a kapuból már csak zokniban vagy harisnyában szabad bemenni. Esetleg rosszul lett az az illető, aki viselte, vagy esetleg részegen ért haza. De az is lehet, hogy valaki kifelé menet hagyta el a cipőjét.

Ez a cipő, amit a múltkor láttam, pont ilyen volt. Ráadásul egy nagyon szép cipő volt. Újszerű,

kifogástalan állapotú, fekete vagy sötétkék magas sarkú. Egy pasaréti ház borostyánnal befuttatott kapuja előtt állt a járdán, a jobb és a bal szépen egymás mellett, orral a bejárat felé. Nem volt kint a kuka, és a ház előtt villanyoszlop sincsen. Csak lent volt a járdán, éppen a kapucsengők előtt.

Akárha valaki ott állna és a neveket böngészné, vagy még inkább már a csengőt nyomná meg éppen, de nincs ott a nő, csak a szép fekete vagy sötétkék cipője. Talán láthatatlanná vált, vagy egyszerűen csak elfáradt és leült egy padra, amíg várnia kellett. Talán lejött a férfi, és megölelte, felkapta, ölébe vette, és úgy vitte be a házba. Olyan szenvedélyesen, hogy a cipő ott maradt a járdán. Észre sem vették, hisz nem is a földön jártak, mert csak egymás arcát figyelték, csak a másik hangját hallották.

Talán nem is kell már a nőnek, mert a férfi a tenyerén hordozza mostantól, és így kit érdekel a cipő, orral a kapu felé, a névtáblák alatt. A nap süttött, jöttek-mentek az autók, a gyalogosok, és nekem is mennem kellett. Aztán másnap is arra mentem, de a cipő már nem volt ott. ◆

OLVASSA A KÉPMÁS DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni, virtuális könyvespolcán bármikor elérí

Ajándékba
is vásárolható

Kiadványát
több eszközön
is elérheti

Pár kattintással
azonnal olvasható,
előfizethető

WWW.DIGITALSTAND.HU/KEPMAS

KÉPMÁS > családi naptár

AZ ÖSSZES CSALÁDTAG PROGRAMJA EGY HELYEN!

VIDÁM GRAFIKÁKKAL

RENDELJE MEG DECEMBER 10-IG
KÖZVETLENÜL A KIADÓTÓL

20% KEDVEZMÉNNYEL

1700 Ft helyett **1360 Ft-ért***

kepmas.hu/naptar

*Postai küldésnél csomagolási és postaköltséget számolunk fel.

Május

Július

Szeptember

20
22
KÉPMÁS Családi naptár

SZÖVEG –
MÁRTONFFY ANDRÁS

SOROZAT –
KÉTKEDŐK, KERESŐK, KALANDOROK

EGY EMBER – KÉT VILÁGHÍR

Charles Lindbergh valószínűtlen története

Charles Lindbergh nevéhez két múlt századi világszenzáció is kapcsolódik, az első egy repüléstörténeti mérföldkő, a második pedig egy szomorú bűntény.

◆ A VESZÉLY BŰVÖLETÉBEN

Charles Lindbergh a 20. századi amerikai újarisztokrácia jellegzetes figurája volt. Apja néhány hónappal a fia születése után, 1902-ben emigrált Svédországból, kongresszusi képviselőként szolgált, és az első világháború alatt minden befolyását latba vetve próbálta elérni, hogy Amerika semleges maradjon. Amikor ez a próbálkozása sikertelen volt, könyvet írt „Miért háborúzik az országunk?” címmel. Hamarosan be is tiltották, és csak a harmincas években jelenhetett meg újra.

Az ifjabbik Charlest már gyerekkorától kezdve izgatta minden, ami technikával, gépekkel, járművekkel kapcsolatos. Imádta az autót, motorkerékpárja volt, és bár akkoriban még nem is látott közlelő repülőgépet, beleszeretett a repülésbe. Szülei 1909-ben elváltak, őt pedig iskoláról iskolára hurcolták Amerika különböző államaiban. Végül beírták a wisconsini műszaki egyetemre, de másodéves korában otthagya az iskolát, és Nebraskában beiratkozott egy pilótaiskolába.

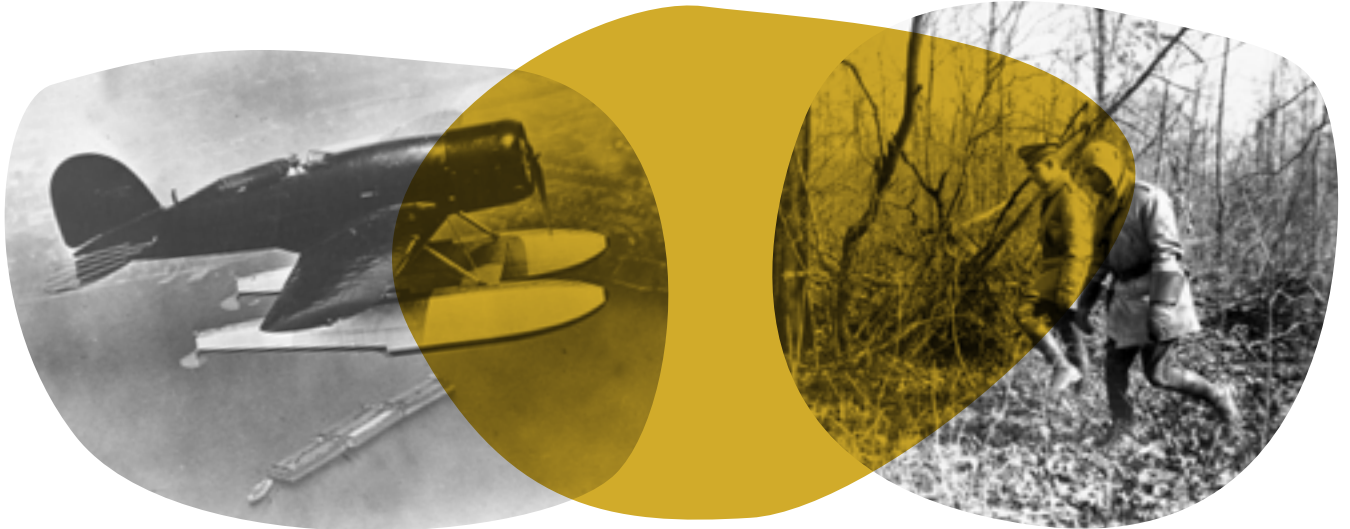
Tanult és gyakorolt, és eközben hamar bebizonyosodott, hogy a kalandvágy mellett nem sok félelemérzetnek

maradt hely benne. Amint magabiztosan kezelte a korabeli duplafedeles repülőgépeket, máris az állandó életveszély izgalmi vették át fölötté az irányítást. A repülés akkoriban még meglehetősen új és modern sportnak számított, így a mutatványosok biztos megélhetésre számíthattak. Pénzért nemcsak idegborzoló sétarepülésekre vitték a vállalkozó kedvű polgárokat, hanem látványos és veszélyes trükköket is bemutatnak a vidéki nézőközönségnek. Ezt *barnstorming*nek, azaz csúrrohamnak nevezték. A megdöbbent farmerek ilyenkor aggodalmas arccal figyelték, amint a zajos repülőgépek röpködtek ide-oda alig néhány méterrel a gazdasági épületeik fölött. A nyilvánvaló veszélyek mellett ez volt az egyik oka annak, hogy egy-egy csúrroham során komoly bajba kerülhettek a pilóták. 1909-ben például egy felpaprikázódott farmer kártevőirtó légpuskájával telibe találta egy Charles Foster Willard nevű mutatványos gépének propellerét, aki azonnal lezuhant, így a világtörténelem első „harcban” lelőtt pilótájává vált. Lindbergh viszont hamarosan tovább emelte a tétet, és a társa által vezetett repülő szárnyán sétálgatva vívta ki a nézők csodálatát.

Kép: Profimedia – Red Dot

Lind bergh

Lindbergh egy tesztrepülésen a Long Island (Manhattan, New York, USA) felett 1933. július 7-én

A bébi Charles Lindberghet kereső alakulat New Jersey-ben 1932. március 2-án

JÓL JÖVEDELMEZŐ HOBBI

A mutatványokkal megspórolt pénzén Lindbergh ötszáz dollárért vásárolt egyet az Egyesült Államok hadserege által leselejtezett repülőgépek közül. Ezek után saját uraként folytatta a csúrrohamokat és a szárnylovaglást. Eközben katonai kiképzést is kapott az amerikai légierőnél, több repülőbalesetet szenvedett, volt, hogy árvíz idején orvost szállított egy sürgős esethez, pilótaoktatóként tevékenykedett, illetve postai küldeményeket szállított repülőgépen. Rengeteg gyakorlatot szerzett, rutinos pilótává vált.

A lelkesedés és energia beérett, amikor tudomást szerzett az Orteig-díjról. Egy Raymond Orteig nevű hoteltulajdonos írta ki az Amerikai Repülőklub kezdeményezésére, a célja pedig az volt, hogy találjanak valakit, aki neheztelt körülmények között is át tudja repülni az Atlanti-óceánt. Sok próbálkozás már addig is történt, egy páros már a felszállás közben balesetet szenvedett és meghalt, egy másik eltűnt az óceán fölött.

A huszonötezer dolláros díjra az vált jogosulttá, aki bármelyik irányban megszakítás nélkül egymaga megteszi a New York és Párizs közötti ötezer-nyolcszáz kilométert. Lindbergh a nevezéshez bankhitelt vett fel, és két szponzort is szerzett. Részben a saját tervei alapján külön repülőgépet készíttetett, majd 1927 májusában a St. Louis szelleme nevű, egymotoros, együlékes, vászonborítású, egyfedelű repülőgép New Yorkból a levegőbe emelkedett.

Az út nem volt könnyű. A gép tömege az ezerhétszáz liter üzemanyaggal együtt is csak kétezer-négyszáz kilogramm volt, könnyű játékszere az óceán fölötti szeleknek.

Háromezer méter magasan viharfelhőket kerülgetett, három méterrel a tengerszint felett pedig a hullámokat. Volt, hogy a gép alkatrészei elkezdtek befagyni, miközben a jellegtelen víztömeg és a felhők miatt majdnem végig táblázatok és becslések alapján kellett navigálnia. A végéig kimerült pilóta egy idő után hallucinálni kezdett. Mint később beszámolt róla, a pilótafülkét jelenések, fantomok töltötték meg, és jól hallható, tekintélyt parancsoló hangon segédkeztek neki a navigálásban és a felmerülő problémák megoldásában. Azóta sok hasonló beszámoló bizonyította, hogyan hozza létre ezeket a képzeteket az alváshiány, az elszigeteltség, a monotonia és a sötétség.

Harminchárom és fél óras, magányos repülés után megérkezett Párizs fölé.

A VILÁGHÍR FÉNYEI

A leszálláshoz kijelölt repülőtéren nem is szerepelt a térképén, ezért majdnem elvétette. Azt hitte, hogy a fentről látott hatalmas fényözön valami nagy ipartelep lámpáiból jön, holott a tiszteletére összegyűlt hatalmas tömeg lámpáit és megszámlálhatatlan autó reflektorait látta. A korabeli leírások szerint legalább százötvenezer ember várta őt, és Párizs történetének legnagyobb forgalmi dugója alakult ki.

Az elcsigázott, zavarodott Lindberghet a tömeg kiráncigálta a pilótafülkéből, és több kilométeren át a vállán hurcolta. Azonnal világhírű lett, tele volt vele a sajtó, édesanyja házáat pedig ezerfős tömeg vette körül. Özönlöttek az újságok és rádióállomások interjúfelkérései, az állásajánlatok és az egyetemek díszpolgári

ajánlatai. Az Atlanti-óceán átrepülése legalább olyan jelentőségű esemény volt, mint negyvenkét évvel később a holdra szállás. Az emberek imádták az új csodát, miközben befektetők tucatjai kezdtek tőkét áramoltatni a repülésbe. Az alig huszonöt éves Lindbergh végigturmezta majdnem egész Amerikát és sok latin-amerikai országot, beszédek százait tartotta, hirtelenjében összerántott önéletrajza dollárszázereket hozott neki. Becsületrendet és más kitüntetésekkel kapott, a Time Magazine pedig az év emberének választotta.

Szédületes karrier kezdődött, amelyet egy házassággal koronázott meg, 1929-ben feleségül vette Anne Morrow-t, a J. P. Morgan egyik tulajdonosának a lányát. Hat gyerekük született; az első – az ifjabbik Charles Augustus Lindbergh – már a következő évben.

Sajnos, az ő tragikus esete volt a második világszenzáció, ami miatt a család a világsajtó célkeresztjébe került.

SZOMORÚ SZENZÁCIÓ

1932 márciusában a kisfiú eltűnt a bölcsőjéből a Lindbergh-ház második emeleti gyerekszobájából. Az ablakhoz támasztva egy törött létrát találtak, a szobában sáros lábnyomokat, de értékelhető ujjlenyomatok nem voltak. Az ablakpárkányon egy kézzel írott üzenet feküdt, amelyben a rabló ötvenezer dollárt követelt a húsz hónapos fiúcskáért.

A keresés és a kihallgatások azonnal megkezdődtek, de nem vezettek eredményre. A második levél néhány nap múlva postán érkezett meg, ebben a gyerekrabló hetvenezer dollárra emelte a váltságdíjat. Ettől kezdve rendszeressé váltak az üzenetek: a rabló hol postán, hol taxisofőrökkel küldte őket. Megállapodás született, hogy egy dr. John Condon nevű nyugdíjas iskolaigazgató lesz a közvetítő. Condon – egy kő alatt elrejtett újabb üzenet instrukciói alapján – egy temetőben találkozott egy magát Johnnak nevező ismeretlen férfival. A rabló ragaszkodott hozzá, hogy újsághirdetések útján üzenjenek neki, és biztosítékként átadta a kisfiú pizsamáját.

A tizenharmadik üzenetet a közvetítő akkor vette át, amikor megint találkozott Johnnal, és átadta neki a pénzt. Az állt benne, hogy a kis Charles egy Nellie nevű hajón van. A hajó azonban sajnos nem létezett, a férfi pedig eltűnt. A gyermek holttestét májusban találták meg egy erdőszélen, a család házától néhány kilométerre.

A KOR NYOMOZÁSI BRAVÚRJA

A kutatásba a rendőrség mellett az FBI is bekapcsolódott, és hamarosan a kor legkiterjedtebb, legmodernebb nyomozása kezdődött meg. Mivel a váltságdíj jó részét aranyra

beváltható utalványok formájában adták át, ezek könnyen nyomon követhetőek voltak. A nyomozók minden banknak átadták az információkat, sőt személyesen kapcsolatba léptek rengeteg banktisztviselővel abban a reményben, hogy előbb-utóbb felbukkan az egyik utalvány. A levelet kézírászakértők elemezték, a törött létrát egy faanyagzakértő. Dr. Condon pontosan leírta a Johnnal folytatott beszélgetéseit, és felidézte a kiejtését. Ebből kiderült, hogy a férfi valamilyen németes dialektust beszélt. Kihallgatták az üzeneteket hordozó taxisofőröket is, és tőlük is begyűjtötték a férfi személyleírását.

Az áttörés végül 1934-ben történt meg. Tizenhat aranyutalványt találtak, mindegyiket a New York-i Harlem közelében váltották be. Egy nagy falitérképen, gombostűkkel bejelölve határolták körül a területet, ahol minden környékbeli boltosnak meghagyták, hogy figyelje, ki használ ilyen utalványt. Végül egy benzinkutas értesítette a nyomozókat, hogy valaki éppen aranyutalvánnyal fizetett, ő pedig felírta a rendszámát. Hamarosan elfogták Bruno Richard Hauptmann többszörösen büntetett német asztalosmestert, aki illegális bevándorlóként tartózkodott az Egyesült Államokban. A bizonyítékok egyöntetűek voltak: a kézírás, az utalványok sorozatszámja és a személyleírások is Hauptmann bűnösségét támasztották alá. A létrán talált szerszámnyomok az ő eszközeitől származtak, a faanyag az ő padlásán található padlódeszkák anyaga volt. Dr. Condon címét és telefonszámát megtalálták Hauptmann egyik szekrényének a belsejébe karcolva. A férfit öthétnyi tárgyalás után halálra ítélték, és villamosszékekben kivégezték.

SIKERES MUNKA, ZÚRÓS MAGÁNÉLET

Bár ezután még öt gyerekük született, a Lindbergh család soha nem heverte ki a traumát és a veszteséget. Charles sokféle komoly munkát végzett: Robert H. Goddardnak segített az akkoriban forradalmi rakétameghajtás fejlesztésében, kidolgozott egy módszert az operált szervek mesterséges vérellátására, és részt vett azokban a kutatásokban, amelyek később a műszív kidolgozásához vezettek. A második világháborúban – anélkül, hogy katona lett volna – ötven légi bevetésen vett részt. A gyerekeit a háború után is alig látta, rengeteget utazott, viszonyokat tarott fenn, három gyermeket szült neki egy kalapkészítő, kettőt egy festőművésznő, és szintén kettőt a titkárnője. Mind a három hölgyet megeskette, hogy a kapcsolatukról a haláláig nem szólnak egy szót sem, ők pedig betartották az ígéretüket. A gyerekek is csak akkor szereztek tudomást az apjuk kilétéről, amikor Charles Lindbergh 1974-ben meghalt a Hawaii-szigeteken. ♦

SZÖVEG –
VÉSEY MIKLÓS

SOROZAT –
BIBLIAI TÖRTÉNETEK

A vagyonom felét

” *Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megmentse azt, ami elveszett.*

Lk 19,10

◆ Alacsony termetem miatt úgysem láttam volna semmit, úgyhogy drónnal repültem a tömeg fölé. Több kilométer távolságból irányítható gépem volt, tudtam navigálni otthonról, ki se kellett hozzá mozdulnom. Máig nem értem, hogyan vehette észre olyan messziről az aprócska, mindössze húsz centis gépet, hiszen az ugráló, üvöltöző tömeg kellős közepén állt. Egyenesen a kamerába, azon át pedig a szemembe nézett, és ezt mondta: hagyd azt a drónt, úgymint találkozunk nemsokára, mert ma este nálad vacsorázom.

Miután sietve kikapcsoltam a gépet, mintha egy másik lakásban ültem volna. Pedig ugyanott voltam, csak hirtelen zavarni kezdett mindaz, ami addig természetes volt. Elsőként a barátoknak hazudott haverjaimat kergettem ki a nappalimból. Mi van Zákeus, jön a te kis szent emberkéd, és rögtön nem vagyunk jók neked, kérdezte az egyikük gúnyosan. Ha holnap már nem lenne semmim, és hajléktalanként kéregetnék a házad előtt, akkor is szóba állnál velem, kérdeztem vissza. Ez elég jó módszernek bizonyult, mert rögtön lelépett magától, ahogyan az ismeretlen csaj is egyből magához tért, és kipattant az ágyamból, amikor mondtam neki, hogy itt nemsokára szegény, kisemmizett emberek fognak sorban állni az ajtó előtt.

A tárgyaimhoz viszont sokkal jobba ragaszkodtam, mint az emberekhez, és ez mindent elárul az akkori helyzetemről. Fizikai fájdalmat okozott már a gondolat is, hogy például a tévét vagy az automat eladjam, és az abból befolyó pénzt ne forgassam vissza valamelyik üzletembe.

Összegeken, bevételeken, százalékokon, kamatos kamatokon agyaltam már húsz éve minden nap, nem tudtam csak úgy, egyik percről a másikra kilépni ebből. Tépelődtem, rágtam a körmömet, jöttem-mentem a cucaim között, elsősre meg se hallottam, hogy csengetnek.

Leült az asztalhoz a tanítványaival, és látszólag semmiségekről kérdezgettek. Mi van velem, hogyan érzem magamat, hogy telik a napom. Eleinte nem értettem, miért esik ez annyira jól, hiszen semmibe sem kerül valakit megkérdezni a napjáról. Aztán rájöttem, hogy évek óta nem beszélgettem senkivel, akit igazán érdekelt volna, hogy én személy szerint, minden érdektől, tulajdontól és következménytől függetlenül hogy vagyok. És akkor kiszakadt belőlem az a bizonyos mondat, pedig nem kérdezték, és éreztem, hogy nem is várják el.

A vagyonom felét a szegényeknek, és akit megkárosítottam, annak négyszer annyit vissza. Teljesen magamtól mondtam ezt, láttam is, hogy a tanítványai meglepődtek. Jézus viszont a legkevésbé sem. Ma üdvösség köszöntött erre a házra, ennyit mondott, és ezzel a múlt minden súlyát levette a vállamról.

Már ott helyben tárcsázni kezdtem a számokat a jegyzetfüzetemből, nehogy később megdondoljam magam. Sorra jöttek a károsultak, én meg pakoltam ki a széfből a pénzt. A legtöbbjük ott maradt vacsorázni is, megtelt a ház ünneplő, jókedvű emberekkel. Ettünk, ittunk, megosztottuk egymással a történeteinket. Egy ponton még Jézus is táncra perdült a tanítványaival. Azóta se voltam ennél jobb buliban... ◆

BOBO FUN PARK

BOBO FUN PARK

- 3 EMELET MAGASSÁGBAN
- 30 AKTÍV ATTRAKCIÓ
- 3000 m², FEDETT
- 6-106 ÉVES KORIG

| ADRENALIN ARÉNA |

bobofunpark.hu

IDŐJÁRÁSFÜGGETLEN
PROGRAM

SZÖVEG –
LOVÁSZY LÁSZLÓ

Einstein ÁLÓMBAN ÉS ÉBREN

A világ nem az, aminek látszik. Mi a helyes,
mi a helytelen? Mi a bűn, mi a szabadság? Mi az idő,
mi a távolság?” – Fikciók és tények Albert Einsteinról.

◆ Kinyitotta a szemét, és oldalra pillantott, a földön fekvő könyvre. Most már emlékszik rá: az éjszakába nyúlóan olvasta Az álomfejtést Sigmund Freudtól, és érdekesnek találta. Megfoghatatlan, instabil gondolatok formálódtak benne. Egyszerre minden olyan képlékeny és egyúttal világos volt az agyában. Nincsenek változatlan dolgok, semmi nem marad mozdulatlan. Minden mozgásban van, még akkor is, ha nem érzékeljük. Az érzékeink nem megbízhatóak. Csak a hit lehet megbízható, ahhoz mindig ragaszkodhatunk.

Van Isten? Mi van helyette? Kinek az istene létezik, hol található? A Tórában, a Bibliában vagy az ember a saját maga istene?

Az ágya mellett lévő kis szekrényen heverő újságon a feleségével váltott levelek sokasága feküdt. Mindig Mileva nézte át a cikkeit, ellenőrizte a számításait. Kezébe akadt egy korábbi, 1901-es levelük, benne: „Mennyire boldog és büszke leszek akkor, amikor ketten együtt bemutatjuk a győzedelmes következtetésünket a mozgás relativitása kapcsán!”

Félretolta a leveleket, hogy lássa az újságot, amelynek a címlapján Szentpétervárról küldött tudósítás állt. Nagy-Britannia és Oroszország befolyási övezetekre osztotta Perzsiát, Afganisztánt és Tibetet. Az írás részletesen taglalta, hogy az Arthur Nicolson nagykövet és Alekszandr Iszvolzkij külügyminiszter által aláírt megállapodás az 1904-es Entente cordiale és az 1892-ben

kötött francia–orosz katonai konvenció kiegészítése. Egyértelműnek tűnt, hogy Németországnak szövetségesekre van szüksége. A nagy és régi európai hatalmak szövetkeztek vele szemben. A régi Európa állt szemben az új, dinamikus, erősödő Németországgal. A megkövesedett, nemesi származásra és születési előjogokra építő, gyarmatosító birodalmak állnak az új, modern technológiára és szorgalomra építő császársággal szemben. Nem is olyan rég, 1901-ben a boxerlázadás leverése után még együtt ültek megalázó tort a kínaiak fellett.

Tegnap ellenség, ma partner, holnap barát, holnapután ismét lemészárolandó állat? A világ nem az, aminek látszik. Mi a helyes, mi a helytelen? Mi a bűn, mi a szabadság? Mi az idő, mi a távolság? Mi a személy? Felelősség? Erkölc? Mi a lelkiismeret? Ezek mind olyan kérdések, amelyekre adott válaszok irányítják életünket. Mi történik, ha vitathatóvá válnak a meglévő válaszok, vagy ha egyszerre több válasz is van?

A ma istene, a holnap bűnbakja. Ma még bálvány, holnap ledöntendő és meggyalázandó szobor. Mi történik, ha a válaszok csak egymáshoz képest értelmezhetőek? Mi történik, ha a válaszok már kisebb, akár családi körben is vitathatóvá válnak? Ha a határok egyszer nem országok között, hanem emberek között húzódnak? Mi történik, ha a tömegektől elveszítjük az abszolútumot és a biztonságot? A múltat, a szokásokat? Hogyan fognak az emberek egymásra nézni? Egymást értékelni? Mi lesz a mérce? Lesz-e mérce?

Az álmvilágban minden más. Néha ébren álmodik az ember. Az idő lassabban telik, néha meg évszázadokat ugrik, a lépcsők végtelen hosszúak, néha meg rögtön a semmibe vezetnek. Amikor a papírlapok felfelé esnek, a lámpa fénye kínzóan zavaró és forog a szoba, nem tudni, hogy hol van az ember. Az előbb még a Mileva által írt egyenleteket nézte, most meg a felfelé eső ceruzákat – minden valószínűség szerint már átlépett az álmvilágba.

Feltápaszkodott, majd az asztal felé fordult, a padlóról felemelte *A mozgó testek elektrodinamikája* című tanulmányának kézzel írt lapjait. Az írás később a speciális relativitás elméleteként vált ismertté.

A tér és idő. Mérheterlenek. Illetve csak egymáshoz mérhetők. Vagyis relatíve mérhetőek egymáshoz. A hit lehet abszolút, de minden más csak relatív – gondolta, majd leült a székébe, és újra leírta az egyenletét, mint minden egyes alkalommal, amikor nekilátott dolgozni:

$$E=mc^2$$

(Részlet a szerző *Perpetuum mobile c.* novellájából) ♦

Nincs tudományos konszenzus, hogy Albert Einstein első felesége, Mileva Marić (1875–1948) mennyiben járult hozzá Einstein szakmai sikereihez. A kor általános felfogása a női szerepekről, illetve a háztartásbeli munka és első gyermekük (1901) megszületése derékba törte az asszony tudományos karrierjét. 1904-ben megszületett Hans Albert, majd egy évre rá, 1905-ben Einstein publikálta speciális relativitáselméletét. Harmadik gyermekük, Eduard 1910-ben született meg. 1911-től kezdődően a házasságuk megromlott, és Einstein egyre több időt töltött Elsa Löwenthallal, elsőfokú unokatestvérével, akit 1919-ben feleségül is vett. A válás során Einstein felajánlotta az akkor még el sem nyert Nobel-díj pénzdíját Milevának, talán emiatt is feltételezik a tudománytörténészek, hogy első feleségének fontos szerepe volt munkájában. Einstein 1933-ban hagyta el Németországot új feleségével. Elsa Einstein – 17 évnyi házasság és súlyos betegeskedés után – az Egyesült Államokban hunyt el 1936-ban. Közös gyermekük nem született. Albert Einstein többet nem nősült újra.

KÉPMÁS-ESTEK

HA TETSZETT A KÉPMÁS-EST,
ajánlja másnak is,
HA LEMARADT RÓLA,
bármikor megnézheti
Youtube-csatornánkon.

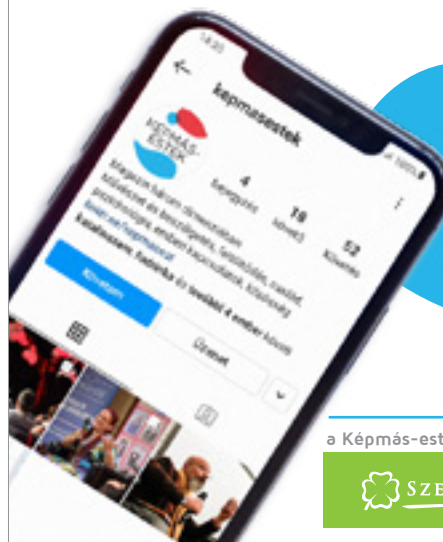
IRATKOZZON FEL,
ÉS KÉRJE AZ ÉRTESEST!

[YouTube.com/kepmas-magazin](https://www.youtube.com/kepmas-magazin)

ALKOSSUNK
KÖZÖSSÉGET AZ
INSTAGRAMON IS!

[instagram/kepmasestek](https://www.instagram.com/kepmasestek)

a Képmás-estek főtámogatója:

SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

SZÖVEG –
OSZTOVITS ÁGNES

NAGY VÁLLALÁSOK, SIKEREK ÉS KUDARCOK

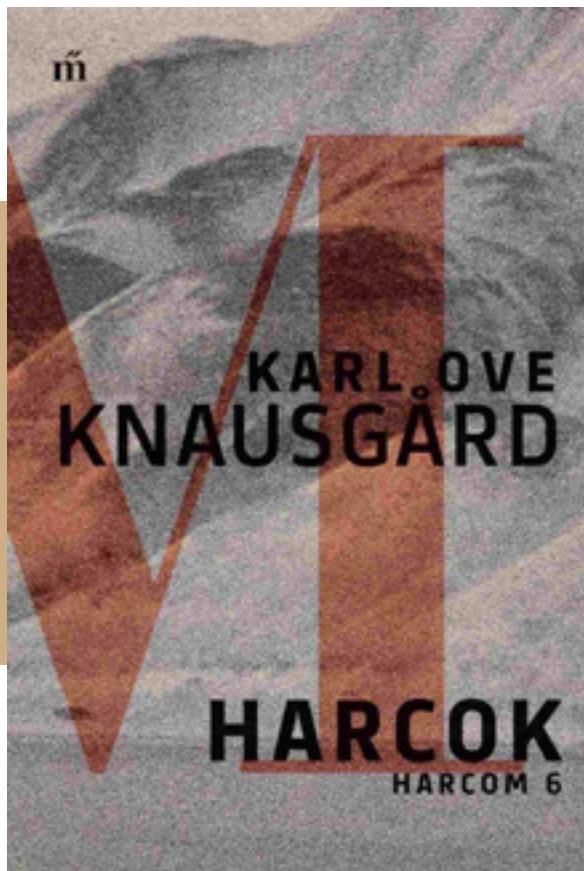
◆ Több mint egy éve ajánlottam a Képmás olvasóinak figyelmébe a Harcom című regényfolyam első öt darabját. Ma sem hiszem, hogy eltúloztam a mű jelentőségét, még akkor sem, ha a frissen megjelent zárókötet, **KARL OVE KNAUSGÁRD HARCOK** című, 1095 oldalas könyve közel sem szerzett akkora élményt, mint a korábbi regények. Mintha az 1968-ban született, rengeteg díjjal elhalmozott (két évvel ezelőtt a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál is őt tüntette ki), ma már Angliában élő norvég író úgy döntött volna, nem lesz tekintettel olvasóira; megengedheti magának, hogy az életregény közepébe beillesszen egy több mint négyszáz oldalas esszéfutamot *Hitlerről*, az antiszemitizmusról, *Paul Celan* költészetéről, *Leonardo da Vinciről* és általában a festészetről, kortársairól, a norvég írókról és még sok minden másról. Félreértés ne essék: nem helytöltő locsogásról van szó, hanem sokszor nagyon eredeti gondolatokról. És ideje volt elmondani, miért a *Mein Kampf* címet viseli az írói vállalkozás, hogy nem csupán polgárpukkasztásról, figyelemfelkeltésről van szó. Knausgård nagyon mélyen beleásta magát a szakirodalomba, és megpróbált rájönni Hitler titkára, a művelt németek úttévesztésének okaira. Vannak itt pazar eszme-futtatások, de van sok ismétlés is. (Ahogy az író mondja: lehet lapozni.)

Lényegesen izgalmasabb az irodalommal nemesített életrajz, ami azt mondja el, hogyan fogadták az első regényt, a *Halált* a kritikusok és az olvasók. Miként kerekített botrányt apjának testvére, aki azzal vádolta meg az író, hogy meghamisította a tényeket? Hogyan harapott rá a témára a bulvársajtó? Mit kellett kiállnia a bipoláris zavarokkal küzdő feleség mellett az akkor Malmőben élő, három kisgyerekekkel bajlódó Knausgårdnak? Kérhet-e a siker után egy kis független nyugalmat, hogy írhasson? Mi a fontosabb, az élet vagy az irodalom? A pelenkázás, az öltöztetés, a fürdetés, a játszótér, a mosás, a főzés előbbre való, mint az alkotás, a könyvbemutató, a dedikálás? A válasz sokáig igen, de tudjuk, egyszer elszakad a cérna.

Knausgård mindvégig kritikus önmagával, nem rejtí véka alá kétségeit, nagyon tud szeretni és vágyik a szeretetre. Kítőreően tud örülni és keservesen zokogni – pózok nélkül. És könnyedén eléri, hogy az olvasó vele érezzen. Erre csak az igazán nagyok képesek.

Köszönet a kiváló magyar fordítónak, a szinte emberfeletti munkát végző *Patat Bencének*.

(*Magvető Könyvkiadó, 8499 Ft*)

Nem szépirodalmi mű, de az utóbbi évek egyik legfontosabb vállalkozása a Magyar Művészeti Akadémia Kiadó gondozásában megjelent közel ezeroldalas **MAGYAR IRODALMI MŰVEK 1956–2016** című, lexikon formában közzétett összefoglaló. *Déry Tibor* Nikijével indul és *Térey János Őszi hadjáratával* zárul a *Falusi Márton* és *Pécsi Györgyi* főszerkesztésével, neves szerkesztőbizottsági segítséggel, ötven irodalmár közreműködésével készült hatalmas munka. Azt térdképezi fel, hogy az 1956-tal induló hatvan évben milyen szépirodalmi művekre figyelhetek az olvasók és a kritikusok. A könyv – és ez dicséretes újdonság – egységes egésznek kezeli a nemzeti irodalmat, így a határon túli és a nyugati szerzők munkái is folyamatosan jelen vannak, még akkor is, ha nem jutottak el időben az anyaországba.

Hogy miért érdekes olvasmány ez a több száz szerzőt és művet felvonultató lexikon? Leginkább azért, mert a szócikkek közérthetően, pontosan és világosan leírják a műveket, elhelyezik őket az írói életműben, szót ejtenek a fogadtatásról, sőt szakirodalmat is közölnek. Így könnyedén visszapillantunk arra, milyen fontos könyveket olvastunk, és milyen tartozásaink vannak. Öröm látni, hogy kedvenc gyerekkönyveink is bebocsátást nyertek a magas irodalomba, hogy a *Vackort*, a *Süsüt*, a *Hétfejű tündért* vagy a *Bóbitát* komoly kritikusok is számon tartják.

Az is felöltik bennünk a kötet lapozgatása során, hogy milyen sok nagyszerű író elfejtettünk, s milyen sokszor felültünk a divatnak.

(MMA Kiadó, 5800 Ft)

SZÉKELY LÁSZLÓ „A JÓ MOSTOHA TÖRTÉNETÉT MÉG NEM ÍRTÁK MEG...”

című könyve a megjelenés után szinte azonnal az eladási listák élére került, hála a címadásnak és a borítónak, amelyről a költő *Babits Mihály*, a felesége, *Török Sophie* és fogadott kislányuk, *Babits Ildikó* mosolyog ránk. Olyan idilli ez a kép, hogy szinte észre sem vesszük, hogy itt Török Sophie és Babits Ildikó peres aktáit fogjuk áttekinteni, tudniillik ezt a könyvet eredetileg jogászhallgatóknak szánta a szerző, és jogászi bravúrok sorát mutatja be, beadványokat, fellebbezéseket. A persorozat eszmei szerzője, *Basch Lóránt* ügyvéd, Babits kurátortársa a Baumgarten Alapítványban. Azért avatkozik az ügybe, mert jó kezekben akarja tudni a Babits-hagyatékot. A nemes szándék szinte elképzelhetetlen gyűlöletet szít a gyenge idegzetű özvegy és a státuszát kamaszkorban, vélt édesapja halála után megismerő Ildikó között. Tragikus történet, amelyben mindkét fél veszít, és tragikus véget ér.

A szerkesztők úgy gondolták, hogy a könyvet a periratok merevségét oldva versidézetekkel tarkítják. A jó ötletet rontja, hogy Babitsnak tulajdonítják Heine *Memento* című nagyon ismert versét, amelynek a költő a fordítója volt. („A hajad olyan fekete/a ruhád oly fehér; az ifjúság ígérete/ az étellel felér./ Ó csal az ember élete!/ Ki tudja, mi nem ér?/ Ruhád is lesz még fekete,/ hajad is lesz fehér...”)

Az újabb kiadásban nyilván javítják majd a hibát.
(*Jaffa Kiadó*, 3999 Ft)

Van, amikor a család ifjú tagjai vezetnek el felnőtt könyvekhez. Így jutottam el **FINY PETRA KERTI SZONÁTA** című új regényéhez, tudniillik a szerző gyerekkönyveiért rajonganak a három-hétévesek. A mostani „felnőtt” könyv már témaválasztása miatt is izgalmas. Hogyan vettek részt a kései Kádár-korszak ellenzéki munkájában a nők, a valódi nevükön szereplő *Rajk Júlia*, *Ember Judit*, *Solt Ottilia* vagy *Hodosán Róza*, valamint a szerző fantáziájában élő fiktív hősnők (ők a főszereplők). Miként működött a titkosszolgálat, hogyan kényszerítettek jelentésírára különböző személyeket? Kit mivel zsaroltak? Ki dolgozott a karrier érdekében, ki anyagi javakért a belügynek?

Finy Petra szép, érzelmes, olykor kissé naiv történetet írt egy olyan korszakról, amelyet személyesen nem élt át, mert 1978-ban született. Ez persze nem hiba, sőt erény, végtére is nagyon kevés mű született a rendszerváltozás körüli időkről, és a *Kerti szonáta* ürügyén újra elgondolkozunk egykori reményeinkről és csalódásainkról.

(*Athenaeum Kiadó*, 3990 Ft) ♦

MAGYAROK KÖZÖSSÉGBEN

ITTHON ÉS A NAGYVILÁGBAN

A Képmás Online cikksorozata:
www.kepmas.hu/magyarok-kozossegeben

KÉSZÜLT
A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

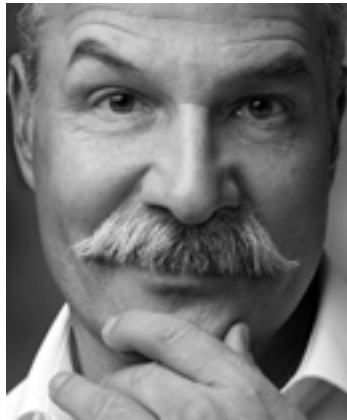

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

2021
A NEMZETI
ÚJRAKEZDÉS
ÉVE

ÖSSZEÁLLÍTOTTA –
GERGELY-BAKA ILDIKÓ, FODOR KRISZTINA

OKTÓBERI KIMENŐ

FÉLBEVÁGOTT PIPAFÜST – BERECZ ANDRÁS ESTJE

Ez az az ámuló szájból és a lélek legmélyéről mennyezetre fújt füst, melyen át férfi és nő régtől fogva egymást vizsgálgatja – a paradicsomtól errefelé. Az énekes mesemondó ezen az estén füstokozó és oszlató is egyben.

Időpont: 2021. október 14. (csütörtök) 19:30
**Helyszín: Nemzeti Színház (Kaszás Attila Terem),
1095 Budapest, IX. kerület, Bajor Gizi park 1.**

Kép: Emmer László

10. SZEMREVALÓ FILMFESZTIVÁL

A Svájci Nagykövetség, az Osztrák Kulturális Fórum és a Goethe Intézet közös filmhete a német nyelvterület legfrissebb filmjeiből ad ízelítőt, ezúttal is eredeti nyelven, magyar felirattal. A fesztivál nyitófilmje az *Én vagyok a te embered* című német romantikus sci-fi-vígjáték, mely Alma és Tom, a tökéletes kapcsolatra programozott humanoid robot egymásra hangolódásáról szól. A film hol kacagató, hol megrendítő módon feszegeti az örök kérdést: mi az, ami emberré tesz bennünket?

Október 7–17. között a Művész moziban, október 18–28. között pedig a Művész Távmoziban (online: film.artmozi.hu) lesznek láthatóak a filmek.
Október 10-e után Debrecenben, Szegeden és Pécsen is vetítik majd az alkotásokat.

**Bővebb információ a Goethe Intézet oldalán:
www.szemrevalofesztival.hu**

KISS CSABA: DE MI LETT A NŐVEL?

Az RS9 Színház és a Neptun Brigád előadása „Három sármos negyvenes férfi keresi azt a gyönyörű, rapszodikus, szeretni vágyó, temperamentumos, egyben érzéki hölgyet, aki minden férfi szívében ott bujkál. Már-már megfoghatatlan, hogy mire képes ez a tünékeny teremtes és a férfi lelkét mennyire magával tudja ragadni. A szerelem a fontos, meg egy nagybögőtok, ahová akár el is lehet bújni.”

Jelige: Anton rejtélyes Csehov

Játsszák: Vass György, Ficzer Béla, Baksa Imre

Rendező: Koleszár Bazil Péter

Időpont: október 25. 20 óra

Helyszín: Vallai kert (1075 Budapest, Rumbach Sebestyén utca 10.)

OROSZ ZENEI FESZTIVÁL

2021-ben 4. alkalommal indul az Orosz Zenei Fesztivál. Az idei évben is *Csajkovszkij* lesz fókuszban, az ő alkotásai mellett felcsendülnek még *Prokofjev*, *Muszorgszkij*, *Klui* és *Glinka* művei is. Minden koncerten más-más hangszer lesz középpontban, így hegedű, hárfa, orgona és zongora mutatja be, miként írtak az orosz mesterek. Természetesen ezúttal is lesznek társrendezvények: opera és balett filmvetítés, kiállítás, prózai est, orosz népzene és gyerekműsor.

A tavalyi év után ismét három helyszínen csendülnek fel az ismert és kevésbé ismert orosz dallamok: Budapest mellett Debrecenben és Tihanyban.

Bővebb információ: ozf.hu

OKTÓBERI KIMENŐ

WOLAND ÉS CSAPATA ÚJRA A NEMZETIBEN!

Ezúttal *Alekszandar Popovszki* rendezte színpadra *Bulgakov* kultikus regényét, *A Mester és Margaritát*. Az ismerős groteszk–rémisztő–szerethető karakterek izgalmas alakot öltenek a tehetséges előadóknál. (A főbb szerepekben Trill Zsolt, Bordás Roland, Katona Kinga/Szász Júlia, Rácz József, Szép Domán, Barta Ágnes, Szarvas József.) A modern színpadkép nemcsak vizuális élmény, a gondolatok, hangsúlyok igazi társhordozója is, felerősítik, megkérdőjelezik vagy más dimenziókba helyezik a szöveget. A cselekményt a videós vágásokhoz hasonló látvány teszi dinamikussá.

Mihail Bulgakov: A Mester és Margarita
Nemzeti Színház

Kép: Fernando Young

LISZT ÜNNEP

Zenei ritkaságok, ősbemutatók, premierek, legendás együttesek, fiatal tehetségek, a hazai és nemzetközi kulturális élet kiválóságai – október 8-án kezdődik és egészen október 24-ig tart az első Liszt Ünnep Nemzetközi Kulturális Fesztivál. Klasszikus zenei koncertek mellett több opera- és táncelőadás, szakmai konferencia, orgonakoncert, kortárs zenei est, jazz, világzenei és könnyűzenei csemegék, irodalmi, valamint képzőművészeti programok és rendhagyó köztéri események várják az érdeklődőket nem csupán Budapest legjelentősebb intézményeinek színpadán, de számtalan különleges helyszínen az Esztergomi Bazilikától a Svábhegyi Csillagvizsgálón keresztül a Párizsi Nagyáruházig, 17 napon át.

Bővebb információ: lisztunnep.hu

Páratlan oklevélgyűjtemény került Magyarországra

Hazatérhetett egy történelmi jelentőségű forrásanyag, melynek itthon a helye. A Magyar Nemzeti Levéltár gyűjteménye 520 darab eredeti oklevéllel gazdagodott, melyet a magyar állam vásárolt meg 5,6 millió euróért a Batthyány családtól, így a nemzet kulturális örökségének része lehet.

Kép: Lantos Zsuzsanna, MNL

témájú iratokat tartalmaz. Legkorábbi darabja Nagy Lajos király 1352. évi oklevele, a Fejér megyei besenyők megnevesítéséről. Az egykori sorozat így csaknem hiánytalanul megvan. Másik kiemelkedő forrásértékű együttese az ún. Heimiana vagy „Himfiana” sorozat, mely a Döbrentei Himfiek, az Anjou-kor egyik legbefolyásosabb bárói famíliájának egykori levéltára volt, s amely a Batthyányakhoz került. Eredetileg 747 iratot tartalmazott, melyből 362 került az Országos Levéltárba az 1950-es években. A most megvásárolt anyagban ebből 141 található, köztük 11 oklevél Árpád-kori, 125 Anjou-kori. Legkorábbi darabja IV. Béla 1256-ban kiadott oklevele. A harmadik sorozatba – az Acta Antiqua (48 oklevéllel) – sorolták a család ősi birtokállományának legrégebbi birtokjogi okleveleit. Legkorábbi darabja Nagy Lajos 1355. évi oklevele.

Valamennyi oklevél szervesen illeszkedik az Országos Levéltár irataihoz: az ott lévő hiányokat pótolja. Számbavételük, feldolgozásuk, digitalizálásuk után a tudományos kutatás rendelkezésére állnak majd. A levéltárak minden nemzet esetében a kultúra és a történelmiség letéteményesei, a gyökerek őrzésére, ápolására pedig figyelmet és erőforrást fordítani elengedhetetlen.

„Fidelitate et Fortitudine – Hűséggel és Bátorsággal”:

a Batthyány család legfőbb küldetése hagyományaik ápolása, szellemi örökségük gondozása, a fennmaradt történelmi relikviák összegyűjtése és katalogizálása, melyek a következő generációk számára is lehetővé teszik a Batthyányak nemzetépítő tetteinek tükrében a történelem árnyalását. A forrásanyag „hazatérte” túlmutat önmagán: összecseng a Hit, Család, Nemzet, Anyaföld, Közösség sarokkövekkel, melyek mentén a Batthyány család tevékenységét végzi. ♦

♦ A Batthyány család levéltárát a család a 18. századtól Körmenten őrizte, mely 1945-ben a szovjet csapatok bevonulásakor súlyos károkat szenvedett. A megmentett anyagot 1949-ben állami tulajdonba vették, az Országos Levéltár egyik legfontosabb családi gyűjteménye lett. Nem került azonban állami tulajdonba a Levéltár legértékesebb része, amit a család még 1945-ben, Ausztriába történő menekülésükkor Bécsbe magával vitt. 1965-ben, az akkori családfő, ifj. Batthyány-Strattmann László herceg felajánlotta, hogy az Országos Levéltár lefényképezheti az anyagot, de ezzel a lehetőséggel az akkori magyar állam nem kívánt élni. Az 520, tartalmában egyedülálló dokumentum jelentős történelmi eseményekhez kapcsolódik.

A Batthyány-levéltár három sorozatából valók a dokumentumok. A Memorabilia (297 oklevél) a legértékesebb történelmi anyag: elsősorban királyi leveleket, politikai

SZÖVEG –
PÁCZAI TAMÁS

A cikk a Magyar Turisztikai Ügynökség szakmai támogatásával készült.

FEDEZZÜK FEL ÚJ SZEMMEL AZ ŐSZI MAGYARORSZÁGOT!

Tokaj, Eger, Szekszárd vagy Villány: leghíresebb borvidékeinket mindannyian ismerjük, szüreti időszakban talán rendszerint fel is keressük valamelyiket, hogy a dűlők között elraktározzuk a nyár utolsó sugarait, és megkóstoljuk a borosgazdák szorgos munkájának legfrissebb gyümölcseit. 22 borvidékünk közös földrajzi, termőhelyi, kulturális és turisztikai adottságok mentén nagyobb egységekbe, úgynevezett borrégiókba szerveződik, szinte az ország teljes területét lefedve. Ezek az elmúlt években fokozatosan alakultak ki, az idén megjelent új bortörvény és a Magyar Turisztikai Ügynökség kampánya teszi fel az i-re a pontot. Őszi pihenésünk tervezésekor érdemes megismerkednünk egy-egy teljes régióval, hiszen változatosabb élményekkel gazdagodhatunk, mintha „csak” egy borvidéket fedezünk fel.

◆ Az ország hat borrégiójáról általában kevesebb szó esik, mint a turisztikai térségekről, pedig ezek is olyan élményekkel és turisztikai kínálattal rendelkeznek, amelyeket érdemes felfedezni. A szüreti rendezvényeken, dűlőtúrákon, borkóstolókon kívül számos egyéb programot is találunk minden régióban, így a baráti társaságok vagy családok minden tagja életre szóló élményekkel gazdagodhat.

A régiók megismeréséhez és az utazás tervezéséhez tökéletes kiindulópont a megújult bor.hu weboldal. A Magyar Turisztikai Ügynökség hivatalos borturisztikai honlapja részletesen bemutatja mind a hat borrégiót egy-, két- vagy háromnapos célzott túraajánlókkal, aktuális programokkal, de megismerkedhetünk a weboldal segítségével az országban természetett szőlőfajtákkal, a különböző bortípusokkal, a borászokkal vagy a magyar bor történetével is.

TENGERNYI BOR

A Balaton borrégió borvidékei évtizedekig Janus-arcot mutattak a világ felé. A vulkáni talajban gazdag borvidékei – Badacsonyi borvidék, Balaton-felvidéki borvidék, Nagy-Somlói borvidék, Balatonfüred-Csopaki

borvidék – rendre magasra értékelt fehérborokat adtak, míg a déli part termőhelyeinek – Balatonboglári borvidék, Zalai borvidék – egy-egy kiemelkedő tételét inkább a véletlen számlájára írták a szakértők. Ez az elmúlt években szerencsésen megváltozott, a legnagyobb tavunkat körbeölelő szőlőkből nagyon izgalmas tételekre számíthatunk, bármelyik borvidéket is vesszük célba. A régióra jellemző különleges fajták a kéknyelű és a juh fark, ezeket mindenképpen kóstoljuk meg, ezt érdemes lehet valahogy tipográfiailag kiemelni, dőlt pl.

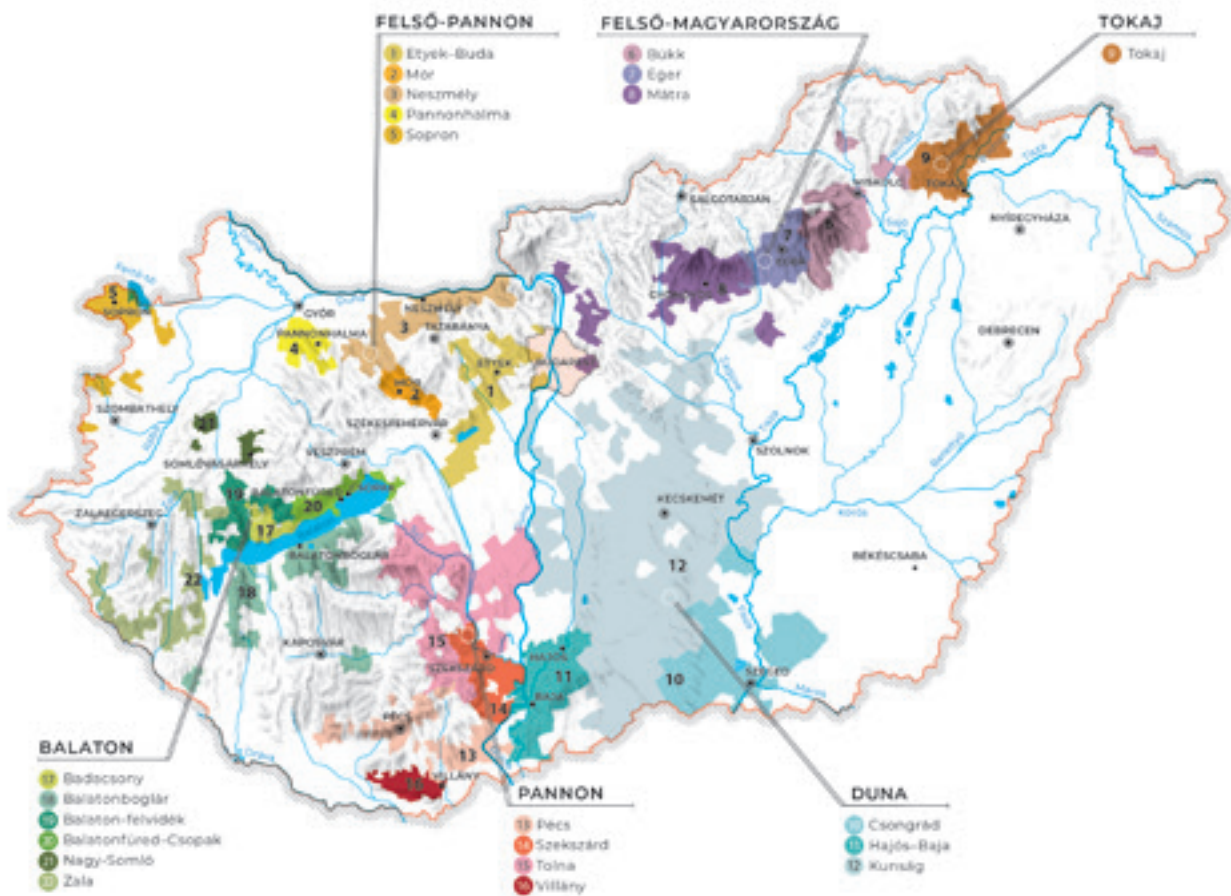

A boron túl:

A Kis-Balatonnál nemcsak az őszi madárvonulás zibongását figyelhetjük meg, a nádasok közül

a tanúhegyekre is tökéletes panoráma nyílik. A Hévíz-tóban vagy Zalakaros medencéiben két dűlőtúra között lubickolhatunk, a boglári Gömbkilátóból pedig szinte a teljes borrégióra látunk rá. Csopakon, Füreden, Zánkán vagy Köveskálón ősszel is nyitva tartó, remek éttermeket találunk, és a szürethez kapcsolódó rendezvények egyre híresebbek a kifinomult gasztronómiai kínálatukról is.

A SOKOLDALÚ

A Budapesttől Sopronig terjedő Felső-Pannon borrégió borvidékeit – Etyek-Budai, Móri, Neszmélyi, Pannonhalmi, Soproni – elsősorban az északi elhelyezkedésnek megfelelő hűvösebb klíma köti össze, amely lendületes, savasabb borokat eredményez. Éppen ezért (Sopron kivételével) zömmel fehér szőlőket termesztnek a borvidékeken, a karakteres fehérborok mellett pedig újjáélednek a pezsgőkészítés hagyományai is, aminek az Etyek-Budai borvidéken már nagy múltja van. Különleges mikroklímájának köszönhetően Pannonhalma komoly vörösborokkal is megajándékozta a borrajongókat.

A boron túl:

Felső-Pannónia ókori nyomait Sopronban figyelhetjük meg, a Pannonhalmi Apátság és az Esztergomi Bazilika pedig az ezeréves Kárpát-medencei kereszténységet vigyázza a Duna-menti tájban. Kesztölc szikláit, a Budai-hegyek, a Fertő nádasait a természet

rajongóinak kínálnak élményeket. A kulináris kalandozók pedig Tatán, Móron, Sopronban, Kőszegen vagy Budapesten keressék a legfinomabb borkorcsolyákat.

A LEGNAGYOBB

A legnagyobb kiterjedésű és egyben a legismeretlenebb a Duna borrégió, amely az Alföld borvidékeit – Csongrádi, Hajós-Bajai, Kunsági – fogja markáns egységbe. Az alföldi jelző nem feltétlen a minőséget juttatja eszünkbe, ha arról van szó, azonban ezen a szemléleten a régió termelői gyökeresen változtatni szeretnének. A Duna-Tisza-köze három borvidéke önmagában a teljes hazai termés harmadát-negyedét adja, időjárástól függően. A homokos talajon gazdagon termő ültetvények zamatos, gyümölcsös tájborokat adnak, a könnyű gépi műveltségnek köszönhetően a régió világviszonylatban is ténylező lehetne. A déli vidékeken a talaj változatosabb összetételű, Hajós környékéről például a minőségi kadarka már elindult világhódító útjára.

A boron túl:

A Budapesttől a szerb határig húzódó nagy területen rengeteg a turisztikai látnivaló, például a ráckevei ortodox templom, a kecskeméti Cifrapalota, a csongrádi Tisza-part, Szeged belvárosa, Európa legnagyobb pincefaluja Hajós mellett, Kalocsán az érseki palota. Borongós októberi napokon pedig az Alföld kitűnő termálfürdőiben pihenhetünk. A régióban dönthetjük el igazán, hogy a bajai vagy a szegedi stílusú halászlé ízlik-e jobban, mellé pedig fogyasszunk a helyi szőlőfajtákból készült borokat: izsáki sárfehéret, kövidinkát, ezerjót, kadarkát.

A LEGMAGASABB

A Felső-Magyarország borrhéjío köti össze a magas hegysegeink lábaira telepített ültetvényeket. A Mátrai, az Egri és a Bükk borvidékek közös jellemzői a felettük őrködő, közel ezer méter magas hegyek, amelyek védik a szőlőket az északról betörő hűvös szelektől, déli irányból pedig az Alföld tükrözi vissza a napsugarakat a tőkékre. Az ültetvényeket általában 200-300 méteres magasságban találjuk, az egri Nagy-Eged-hegy kivételével, ahol 500 méter környékén az ország legmagasabbra telepített szőlőt találhatjuk. A klíma a legtöbb szőlőfajtának kedvez, így például Eger mind fehér-, mind vörösborokban remekel, Gyöngyöspata környékén pedig fiatal borászok dolgoznak a mátrai borok hírnevének fényesítésén az elmúlt években.

A boron túl:

A régió a gyalogtúrázók talán legkedveltebb területe, a hirtelen beköszöntő tél pedig a téli sportok rajongóinak is kedvezhet a Mátra és a Bükk pályáin. Az egri vár bástyáiról két borvidéket is pásztázhatunk egyszerre, a közeli Demjénben, Egerszalón vagy Lillafüreden termálfüves medencékben lubickolhatunk, de a Tisza-tó is csak egy ugrás ide, ha tókerülő tekergésre vagy evezésre vágyunk. Magas hegyeink a vadhúsok, erdei gombák és a pisztráng hazája, így kényes ínycsevek sem kívánhatnak jobb, helyben beszerezhető ételpárosításokat a borokhoz.

A MEDITERRÁN

A Balaton és a Duna-Dráva határolta országgrész négy borvidéket – Pécsi, Szekszárdi, Tolnai, Villányi – foglal magába Pannon borrhéjío elnevezéssel. A terület közel egységes dombvidék, ahol jellemző a sok napsütés és az erőteljesen mediterrán mezoklíma. A különleges

időjárás kedvező a vörös fajtáknak, ezért a régió a nagy testű, gyümölcsökben, tanninokban gazdag vörösborok igazi hazája. A Villányi borvidéken inkább az ismert nemzetközi fajtákat (cabernet franc, cabernet sauvignon, portugieser, merlot) termelik elsősorban, Szekszárdon viszont a kékfrankos és a kadarka érzi magát a legjobban.

A boron túl:

A dombvidék a Mária Terézia korában betelepült svábok kedvenc terepe volt, sok, ma is élő borászcsalád ebben az időszakban építette első pincéjét. Jellegzetes sváb falu például Feked, Nagyszékely, Szálka. Pécs világörökségi ókeresztény romjai vagy a török időkből származó épített öröksége is egyedülálló, kirándulni pedig a dülökn kívül a Mecsekben is lehet, de felfedezhetjük az Ormánság értékes népi hagyományait vagy Gemenc ártéri erdejét is. A vidék gasztronómiáját is érdemes megismernünk, Pécsen kívül Villányban, Hosszúhetényen vagy Szálkán találunk remek éttermeket.

A LEGRÉGIBB ÉS LEGHÍRESEBB

Tokaj a világ első zárt borvidéke 1737 óta, egyben a természetesen édes borok világhírű hazája, ezért egyáltalán nem túlzás, hogy külön régió önmagában. Az UNESCO világörökségi címmel tüntette ki 2002-ben.

Tokaj és környező 26 település alkotja a borrhéjío, amelynek természetes határai a Sátor-hegy, a Kopasz-hegy, a Tisza és a Bodrog. Rendkívül változatos, vulkanikus eredetű kőzetek helyezkednek el a dülök mintegy 100-300 méteres tengerszint feletti magasságban. A termőhely egyediségét csak fokozzák a Zemplén védő bérci és a közeli Bodrog és Tisza mocsaras területei. Ezek együttesen kedveznek annak, hogy a botritisz gomba a már érett fűtőkön megtelepedjen. Ezt hívjuk nemes rothadásnak, amelynek az aszúborokat köszönhetjük.

Az aszún túl:

Tokaj-Hegyalján későn szüretelnek, ezért október–novemberben a szüret kellős közepén látogathatunk el a borvidékre. Ha ez mégsem elég, akkor a sátoraljaújhelyi Zemplén kalandparkban fizessünk be adrenalinfröccsökre, szelídebbek látogassák meg a Megyer-hegyi Tengerszemet, kiránduljunk a Zemplén ösvényein, vagy látogassunk el a füzéri várhoz. A vidék (és az ország) egyik legjobb éttermét Encsen találjuk, de Mádra is érdemes korgó gyomorral ellátogatni. ♦

 MAGYARORSZÁG

PEZSGÉS, BOROK, VITORLÁK ÉS TE SZEMÉLYESEN

SZENT GYÖRGY-HEGY

csodasmagyarország.hu

 BALATON BORRÉGIÓ

2AMÉD

JOÓ BEATRIS
EGYETEMISTA KORA ÓTA
MISSZIÓJÁNAK TEKINTI
A GYERMEKOTTHONBAN
ÉLŐK SEGÍTÉSÉT.

Cikk a 18. oldalon

